

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe torah

Bamberger, Seligmann Baer Bamberger, Seligmann Baer

Frankfurt am Main, 5665 [1904 oder 1905]

תלהק רפס.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8783

ספר

קהלת.

קהלת א

דברי קהלת בן דוד מלך בירושלם: הבל הבלים 1
אמר קהלת הבל הבלים הכל: מה יתרון 2
לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש: דור הלך ודור בא 3
והארץ לעולם עמדת: וזרח השמש ובא השמש ואל- 4
מקומו שואף וזרח הוא שם: הולך אל-דרום וסובב אל- 5
צפון סובב וסבב הולך הרוח ועל סביבתיו שב הרוח: כל- 6
הנחלים הלכים אל-הים והים איננו מלא אל-מקום שהנחלים 7
הלכים שם הם שבים ללכת: כל-הדברים יגעים לא-יובל 8
איש לדבר לא-תשבע עין לראות ולא-תמלא און משמע:
מה-שהיה הוא שיהיה ומה-שנעשה הוא שיעשה ואין כל- 9
חדש תחת השמש: יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא 10
כבר היה לעלמים אשר היה מלפנינו: אין זכרון לראשנים 11
וגם לאחרנים שיהיו לא-יהיה להם זכרון עם שיהיו לאחרנה:
אני קהלת הייתי מלך על-ישראל בירושלם: ונתתי את- 12
לבי לדרוש ולתור בחכמה על כל-אשר נעשה תחת השמים 13
הוא ו ענין רע נתן אלהים לבני האדם לענות בו: ראיתי 14
את כל-המעשים שנעשו תחת השמש והנה הכל ורעות
רוח: מעות לא-יובל לתקן וחסרון לא-יובל להמנות: 15
דברתי אני עם-לבי לאמר אני הנה הגדלתי והוספתי חכמה 16
על כל-אשר-היה לפני על-ירושלם ולבי ראה הרבה חכמה
ודעת: ואתנה לבי לדעת חכמה ודעת הללות ושכלות 17
ידעתי שגם-זה הוא רעיון רוח: פי פרב חכמה רב-כפעס 18
ויסוף דעת יוסף מכאוב:

ב

אמרתי אני בלבי לכה נא אנסכה בשמחה וראה בטוב והנה 1
גם-הוא הבל: לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה-זה 2

עשה

- 3 עֲשֵׂה: תִּרְתִּי בְּלִבִּי לְמַשׁוֹךְ בֵּינִי אֶת־בְּשָׂרִי וּלְבִי נִהְגֵּי בַחֲכָמָה
 וּלְאֲחוֹ בַסִּכְלוֹת עַד וְאֲשֶׁר אֶרְאֶה אִי־זֶה טוֹב לְבִנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר
 4 יַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמַיִם מִסֵּפֶר יְמֵי חַיֵּיהֶם: הִגְדַּלְתִּי מַעֲשֵׂי בְנֵי־תִי
 5 לִי בָתַיִם נִטְעַתִּי לִי בְרָמִים: עֲשִׂיתִי לִי גִנּוֹת וּפְרָדִים
 6 וְנִטְעַתִּי בָהֶם עֵץ כָּל־פְּרִי: עֲשִׂיתִי לִי בְרִכּוֹת מַיִם לְהַשְׁקוֹת
 7 מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֲצִים: קָנִיתִי עֲבָדִים וּשְׂפָחוֹת וּכְנִי־בַיִת
 8 הָיָה לִי גַם מִקְנֵה בָקָר וְצֹאן הַרְבֵּה הָיָה לִי מִכָּל שֶׁהָיָה לִפְנֵי
 9 בִירוּשָׁלַם: בִּנְסִיתִי לִי גַם־כֶּסֶף וְזָהָב וְסִגְלַת מַלְכִים וְהַמְדִינּוֹת
 עֲשִׂיתִי לִי שָׂרִים וְשָׂרוֹת וְתַעֲנִנּוֹת בְּנֵי הָאָדָם שָׂדֵה וְשִׂדּוֹת:
 9 וְגִדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכָּל שֶׁהָיָה לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם אֵף חֲכַמְתִּי עִמָּדָה
 10 לִי: וְכָל אֲשֶׁר שָׂאֻלוֹ עֵינַי לֹא אֶצְלַתִּי מֵהֶם לֹא־מִנְעַתִּי אֶת־
 לְבִי מִכָּל־שִׂמְחָה בִּי־לְבִי שִׂמְחָה מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה חֲלָקִי
 11 מִכָּל־עֲמָלִי: וּפְנִיתִי אֲנִי בְּכָל־מַעֲשֵׂי שֶׁעָשׂוּ יָדַי וּבְעֵמָל
 12 שֶׁעֲמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הִכָּל הַכֹּל וְרַעוֹת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת
 13 הַשָּׁמַיִם: וּפְנִיתִי אֲנִי לְרֵאוֹת חֲכָמָה וְהוֹלָלוֹת וְסִכְלוֹת בִּי וְ
 14 מֵה הָאָדָם שִׁיבּוֹא אַחֲרַי הַמְּלִיךְ אֶת אֲשֶׁר־כָּבַר עֲשׂוּהוּ:
 15 וְרֵאִיתִי אֲנִי שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן־הַסִּכְלוֹת בִּיתְרוֹן הָאוֹר מִן־
 16 הַחֹשֶׁךְ: הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיִדְעֵתִי
 17 גַם־אֲנִי שִׁמְקָרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת־כָּלֶם: וְאִמַּרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי
 18 כְּמִקְרָה הַכְּסִיל גַם־אֲנִי יִקְרַנִּי וְלִמָּה חֲכַמְתִּי אֲנִי אִזּוֹ יִתֵּר
 19 וְדַבַּרְתִּי בְּלִבִּי שֶׁגַם־זֶה הַכֹּל: בִּי אֵין זְכוּרֹן לַחֲכָם עִם־הַכְּסִיל
 20 לְעוֹלָם בְּשִׁכְבָּר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁפָּח וְאֵין יְמוֹת הַחֲכָם
 17 עִם־הַכְּסִיל: וּשְׂנֵאתִי אֶת־הַחַיִּים בִּי רַע עָלַי הַמַּעֲשֵׂה
 18 שֶׁנַּעֲשֵׂה תַחַת הַשָּׁמַיִם בִּי־הַכֹּל הַכֹּל וְרַעוֹת רוּחַ: וּשְׂנֵאתִי
 19 אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמַיִם שֶׁאֲנִיחָנוּ לְאָדָם
 20 שִׁיחָה אַחֲרַי: וְכִי יוֹדַע הַחֲכָם יֵהִי אִזּוֹ סָכַל וַיִּשְׁלַט בְּכָל־
 20 עֲמָלִי שֶׁעֲמַלְתִּי וּשְׁחַכַמְתִּי תַחַת הַשָּׁמַיִם גַּם־זֶה הַכֹּל: וְסִבּוֹתִי
 21 אֲנִי לֵאשׁ אֶת־לְבִי עַל כָּל־הָעֵמָל שֶׁעֲמַלְתִּי תַחַת הַשָּׁמַיִם:
 21 כִּי־יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בַחֲכָמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא

22 עמל-בו יתננו חלקו גם-זה הכל ורעה רבה: פי מה-הזה
 לאדם בכל-עמלו וברעיון לבו שהוא עמל תחת השמש:
 23 פי כל-ימיו מכאבים ומעס ענינו גם-בלילה לא-שכב לבו
 גם-זה הכל הוא: אין טוב באדם שיאכל ושתה והראה
 24 את-נפשו טוב בעמלו גם-זה ראיתי אני פי מד האלהים
 25 היא: פי מי יאכל ומי יחוש חוץ ממני: פי לאדם שטוב
 26 לפניו נתן חכמה ודעת ושמהה ולחוטא נתן ענין לאסף
 ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים גם-זה הכל ורעות רוח:
 לפל זמן ועת לכל-חפץ תחת השמים:

ג 1	ועת ללדת
2	ועת למות
	ועת למעט
	ועת להרוג
3	ועת לפרוץ
	ועת לפרוץ
	ועת לבנות
4	ועת לבנות
	ועת לשחוק
	ועת ספוד
	ועת להשליך אבנים
5	ועת פנוס אבנים
	ועת לחבוק
	ועת לבקש
6	ועת לאבד
	ועת לשמור
	ועת להקדש
7	ועת להפזר
	ועת לחשות
	ועת לדבר
8	ועת לארב
	ועת מלחמה
	ועת שלום

9 מה-יתרון העושה באשר הוא עמל: ראיתי את-הענין
 10 אשר נתן אלהים לבני האדם לענות בו: את-הכל עשה
 11 יפה בעתו גם את-העלם נתן בלבם מבלי אשר לא-ימצא
 האדם את-המעשה אשר-עשה האלהים מראש ועד-סוף:
 12 ידעתי פי אין טוב בם פי אם-לשמות ולעשות טוב בחייו:
 13 וגם כל-האדם שיאכל ושתה וראה טוב בכל-עמלו מתת
 14 אלהים היא: ידעתי פי כל-אשר יעשה האלהים הוא יהיה
 לעולם

- לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגָרוֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה
 15 שִׁירָאוּ מִלִּפְנֵי: מִה־שָׁהִי כָּבֵד הוּא וְאֲשֶׁר לְהוֹת כָּבֵד
 16 הִיָּה וְהָאֱלֹהִים יִבְקֶשׂ אֶת־נִרְדָּף: וְעוֹד רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ
 מְקוֹם הַמְּשֻׁפָּט שָׁמָּה הַרְשָׁע וּמְקוֹם הַצָּדֵק שָׁמָּה הַרְשָׁע:
 17 אִמְרָתִי אֲנִי בִלְבָבִי אֶת־הַצָּדִיק וְאֶת־הַרְשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים
 18 כִּרְעַת לְכָל־חַפֵּץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֵׂה שֵׁם: אִמְרָתִי אֲנִי בִלְבָבִי
 עַל־דְּבַר־תּוֹבָה בְּנֵי־הָאָדָם לְכָרֶם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהִם־בְּהִמָּה
 19 הִמָּה לָהֶם: כִּי מִקְרָה בְּנֵי־הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהִמָּה וּמִקְרָה
 אֶחָד לָהֶם כְּמוֹת זֶה בֶּן־מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם
 20 מִן־הַבְּהִמָּה אֵין כִּי הַכָּל הַכָּל: הַכָּל הוֹלֵךְ אֶל־מְקוֹם אֶחָד
 21 הַכָּל הִיָּה מִן־הָעֵפֶר וְהַכָּל שָׁב אֶל־הָעֵפֶר: מִי יוֹדַע רוּחַ
 בְּנֵי־הָאָדָם הַעֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהִמָּה הִירֵדָת הִיא
 22 לְמַטָּה לָאָרֶץ: וְרָאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמַח
 הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי־הוּא חֶלְקוֹ כִּי מִי יִבְיָאוּ לִרְאוֹת בְּמָה
 שִׁיְהִי אַחֲרָיו:
- ד 1 וְשָׁבֹתִי אֲנִי וְאֶרְאֶה אֶת־כָּל־הַעֲשָׂקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
 הַשָּׁמַשׁ וְהִנֵּה וְדַמְעַת הַעֲשָׂקִים וְאֵין לָהֶם מִנְחָם וּמִיַּד עֲשָׂקֵיהֶם
 2 כָּח וְאֵין לָהֶם מִנְחָם: וְשָׁבַח אֲנִי אֶת־הַמַּתִּים שֶׁכֵּבֵד מֵתוֹ
 3 מִן־תְּחִיָּים אֲשֶׁר הִמָּה חַיִּים עֲדָנָה: וּטוֹב מִשְׁנִידֵם אֶת אֲשֶׁר־
 עָדָן לֹא הִיָּה אֲשֶׁר לֹא־רָאָה אֶת־הַמַּעֲשֵׂה הָרַע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
 4 תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָל וְאֶת כָּל־בְּשָׂרוֹן
 הַמַּעֲשֵׂה כִּי הִיא קִנְיַת־אִישׁ מִרְעֵהוּ גַם־זֶה הַכָּל וְרַעוּת רוּחַ:
 5 הַכֹּסֶל חִבֵּק אֶת־יָדָיו וְאָכַל אֶת־בְּשָׂרוֹ: טוֹב מִלֹּא כֶּף נָחַת
 6 מִמִּלֵּא חַפְּנִים עֲמָל וְרַעוּת רוּחַ: וְשָׁבֹתִי אֲנִי וְאֶרְאֶה הַכָּל
 7 תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שְׁנַיִם גַּם בֶּן וְאֶחָד אֵין לֹו וְאֵין
 8 קֶץ לְכָל־עֲמָלוֹ גַּם־עֵינָיו לֹא־תִשְׁבַּע עֲשֶׂר וְלִמִּי וְאֲנִי עֲמָל
 9 וּמַחֲסֵר אֶת־נַפְשִׁי מִטּוֹבָה גַּם־זֶה הַכָּל וְעֵינָיו רַע הוּא: טוֹבִים
 10 הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ־לָהֶם שֶׁכֵּר טוֹב בַּעֲמָלָם: כִּי
 אִם־יָפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת־חֲבֵרוֹ וְאִילוֹ הָאֶחָד שִׁפָּל וְאֵין שְׁנֵי

11 להקימו: גם אם ישכבו שנים ותם להם ולאחד איך יחם:
 12 ואם יתקפו האחד השנים יעמדו נגדו והחוט המושלש לא
 13 במהרה ינתק: טוב ילד מספן וחכם ממלך זמן וכסיל
 14 אשר לא ידע להתהדר עוד: כי מבית הסורים יצא למלך:
 15 כי גם במלכותו נולד רש: ראיתי את כל החיים המהלכים
 16 תחת השמש עם הילד השני אשר יעמד תחתיו: אין קץ
 17 לכל העם לכל אשר היה לפניהם גם האחרונים לא ישמחו
 בו כי גם זה הכל ורעיון רוח: שמר רגליך באשר תלך
 אל בית האלהים וקרוב לשמע מפת הכסילים ובה כי אינם
 יודעים לעשות רע:

ה

אל תבהל על פיה ולבה אל ימתר להוציא דבר לפני האלהים
 1 כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריה
 מעטים: כי בא החלום ברב ענין וקול כסיל ברב דברים:
 2 באשר תדור נדר לאלהים אל תאחר לשלמו כי אין חפץ
 3 בכסילים את אשר תדור שלם: טוב אשר לא תדור משתדור
 4 ולא תשלם: אל תתן את פיה לחטיא את בשרך ואל
 5 האמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצין האלהים על
 6 קולה ותבל את מעשה ידיה: כי ברב חלמות והבלים
 7 ודברים הרבה כי את האלהים ירא: אם עשק רש וגזל
 משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה על החפץ כי גבה
 מעל גבה שמר וגבהים עליהם: ויתרון ארץ בכל היא
 8 מלך לשדה נעבד: אהב כסף לא ישבע כסף ומי אהב
 9 בהמון לא תבואה נסוזה הכל: ברכות הטובה רבו אוכליה
 10 ומה בשרון לבעליה כי אם ראית עיניו: מהוקה שנת
 11 העבד אם מעט ואם הרבה יאכל והשבע לעשיר איננו מניח
 לו לישון: יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור
 12 לבעליו לרעתו: ואבד העשר ההוא בענין רע והוליד בן
 13 ואין בידו מאומה: באשר יצא מבטן אפו ערום ישוב ללכת
 14 בשבא ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו: ונסוזה רעה
 15

שם. זה יתיר יי. ה. ת. הוא קי. שם. י. ראות קי.

חולה

חולה כל-עמַת שְׂבֵא בֶן יֵלֶךְ וּמֵה-יִתְרוֹן לוֹ שִׁיעֵמַל לְרוּחַ:
 16 גַם כָּל-יָמָיו בַּחֲשֵׁךְ יֹאכַל וּכְעַס הַרְבֵּה וְחֵלְיוֹ וּקְצָף: הַגֵּה
 17 אֲשֶׁר-רָאִיתִי אָנִי טוֹב אֲשֶׁר-יָפֵה לְאָכּוֹל וּלְשִׁתּוֹת וּלְרֵאוֹת
 טוֹבָה בְּכָל-עֲמָלוֹ וְשִׁיעֵמַל תַּחַת-הַשָּׁמֶשׁ מִסֵּפֶר יְמֵי-חַיּוֹ אֲשֶׁר-
 18 נָתַן-לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי-הוּא חָלָקוֹ: גַּם כָּל-הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן-
 לוֹ הָאֱלֹהִים עֵשֶׂר וּנְכָסִים וְהַשְׁלִימוֹ לְאָכַל מִמֶּנּוּ וּלְשִׂאת אֶת-
 19 חָלָקוֹ וּלְשִׂמַח בְּעֲמָלוֹ זֶה מַתַּת אֱלֹהִים הוּא: כִּי לֹא הַרְבֵּה
 יִזְכֹּר אֶת-יָמָיו חַיּוֹ כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ:

1 ך יֵשׁ רַעַה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וּרְבֵה הוּא עַל-הָאָדָם:
 2 אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן-לוֹ הָאֱלֹהִים עֵשֶׂר וּנְכָסִים וּכְבוֹד וְאִינְנוּ חָסֵר
 לְנַפְשׁוֹ וּמִכָּל אֲשֶׁר-יִתְּאוֹה וְלֹא יִשְׁלִיטֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ
 3 כִּי אִישׁ נִכְרִי יֹאכְלֵנוּ זֶה הַכֹּל וְחֵלִי רַע הוּא: אִם-יֹולִיד אִישׁ
 מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחְיֶה וְרַב וְשִׁיחֵי יְמֵי-שָׁנָיו וְנַפְשׁוֹ לֹא-
 תִשָּׁבַע מִן-הַטּוֹבָה וְגַם-קְבוּרָה לֹא-יִהְיֶה לּוֹ אִמְרָתִי טוֹב מִמֶּנּוּ
 4 הַנֶּפֶל: כִּי-כִהְיֶה בָּא וּבַחֲשֵׁךְ יֵלֶךְ וּבַחֲשֵׁךְ שָׁמוֹ יִכְסֶה:
 5 גַּם-שָׁמֶשׁ לֹא-רָאָה וְלֹא יִדַּע נַחַת לְזֶה מִזֶּה: וְאֵלּוֹ חַיָּה
 6 אֵלֶף שָׁנִים פְּעָמִים וּטוֹבָה לֹא רָאָה הֲלֹא אֶל-מְקוֹם אֶחָד הַכֹּל
 7 הוֹלֵךְ: כָּל-עֲמַל הָאָדָם לִפְיָהוּ וְגַם-הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא: כִּי
 8 מֵה-יֹוֹתֵר לַחֲכָם מִן-הַכְּסִיל מֵה-לַעֲנִי יוֹדַע לְהֵלֵךְ נֶגֶד הַחַיִּים:
 9 טוֹב מֵרָאָה עֵינַיִם מִהֲלֹךְ-נַפְשׁ גַּם-זֶה הַכֹּל וְרַעוֹת רוּחַ:
 10 מֵה-שֶׁהִיָּה כָּבֵד נִקְרָא שָׁמוֹ וְנוֹדַע אֲשֶׁר-הוּא אָדָם וְלֹא-יֹוֹכַל
 11 לְדוֹן עִם שֶׁהַתְּקוּף מִמֶּנּוּ: כִּי יִשְׁדַּבְּרִים הַרְבֵּה מֵרַבִּים הַכֹּל
 12 מֵה-יֹוֹתֵר לָאָדָם: כִּי מִי-יֹודַע מֵה-טוֹב לָאָדָם בְּחַיִּים מִסֵּפֶר
 יְמֵי-חַיָּי הַכֹּל וַיַּעֲשֵׂם בְּצֵל אֲשֶׁר מִי-יִגִּיד לָאָדָם מֵה-יִהְיֶה
 אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:

1 ך ך מִיֹּוֹב שֵׁם מִשְׁמָן טוֹב וַיּוֹם הַפְּמוֹת מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ: טוֹב לְלַכֵּת
 אֶל-בֵּית-אָבִל מִלַּכֵּת אֶל-בֵּית מִשְׁתֶּה בְּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל-
 3 הָאָדָם וְחַיִּי יִתֵּן אֶל-לִבּוֹ: טוֹב כְּעַס מִשְׁחֹק כִּי-כָרַע פָּנָיִם
 4 יִיטֵב לֵב: לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אָבִל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית שְׂמִחָה:

שֵׁם. יו, חסר י. ו. ט, חצי הספר בפסוקים שֵׁם. י, יחיד ה' ז. א, ט' רבתי

טוב

5 טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר פסילים: פי בקול
 6 הפירים תחת הסיר בן שחק הכסיל וגם־זה הכל: פי
 7 העשק יהולל חכם ויאבד את־לב מתנה: טוב אחרית דבר
 8 מראשיתו טוב ארד־רוח מגבה רוח: אל־תבהל ברוחה
 9 לכעוס פי בעס בתיק פסילים ינוח: אל־תאמר מה היה
 10 שהימים הראשנים היו טובים מאלה פי לא מחכמה שאלת
 11 עליה: טובה חכמה עם־נחלה ויתר לראי השמש: פי
 12 בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה:
 13 ראה את־מעשה האלהים פי מי יוכל לנגן את אשר עותו:
 14 ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה גם את־זה לעמת־זה
 15 עשה האלהים על־דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה:
 16 את־הכל ראיתי בימי הכלי יש צדיק אבד בצדקו ויש רשע
 17 מאריך ברעתו: אל־תהי צדיק הרבה ואל־תתחכם יותר
 18 למה תשומם: אל־תרשע הרבה ואל־תהי סכל למה תמות
 19 בלא עתה: טוב אשר תאחו בזה וגם־מה אל־תנח את־
 20 ידה פי ירא אלהים יצא את־כלם: החכמה תעז לחכם
 21 מעשרה שליטים אשר היו בעיר: פי אדם אין צדיק בארץ
 22 אשר יעשה טוב ולא יחטא: גם לכל־הדברים אשר
 23 ידברו אל־תתן לבך אשר לא־תשמע את־עבדך מקללה:
 24 פי גם־פעמים רבות דע לבך אשר גם־את קללת אחרים:
 25 כל־זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני:
 26 רחוק מה־שהיה ועמק ועמק מי ימצאנו: סבותי אני ולבי
 27 לדעת ולתור ובקש חכמה וחשבון ולדעת רשע פסל
 28 והסבלות הוללות: ומוצא אני מר ממות את־האשה
 29 אשר־היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידה טוב לפני
 30 האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה: ראה זה מצאתי
 31 אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון: אשר
 32 עוד־בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי
 33 ואשה בכל־אלה לא מצאתי: לכד ראה־זה מצאתי

שם. כב, אחת ק

אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בִקְשׁוֹ
חֲשִׁבֹנוֹת רַבִּים:

- 1 ח מי כִּהְחַכֵּם וּמִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר דְּבַר חֲכִמַת אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו וְעֵזוֹ
2 פָּנָיו יִשְׁנֶא: אֲנִי פִי־מִלֶּךְ שֹׁמֵר וְעַל הַדְּבָרָה שְׁבוּעַת אֱלֹהִים:
3 אֶל־תִּבְהַל מִפָּנָיו תִּלְךָ אֶל־תַּעֲמֹד בְּדַבַּר רַע כִּי כָל־אִשֶׁר יִחְפֹּץ
4 יַעֲשֶׂה: בְּאִשֶׁר־דְּבַר־מֶלֶךְ שְׁלֵמוֹן וּמִי יֹאמֶר־לוֹ מִה־תַּעֲשֶׂה:
5 שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דְּבַר רַע וְעַתּוֹ וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכֵם:
6 כִּי לְכָל־חָפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־רַעַת הָאָדָם רַבָּה עֲלוּיוֹ:
7 כִּי־אֵינְנוּ יוֹדֵעַ מִה־יִשְׁיָהוּהָ כִּי בְּאִשֶׁר יִהְיֶה מִי יַעֲדֵ לוֹ: אֵין
8 אָדָם שְׁלֵיט בְּרוּחַ לְכֹלֹא אֶת־הַרוּחַ וְאֵין שְׁלֵמוֹן בַּיּוֹם הַמּוֹת
9 וְאֵין מִשְׁלַחַת בְּמִלְחָמָה וְלֹא־יִמְלֹט רָשָׁע אֶת־בְּעֲלוּיוֹ: אֶת־
10 כָּל־זֶה רָאִיתִי וְנָתַן אֶת־לִבִּי לְכָל־מַעֲשֵׂה אִשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת
11 הַשָּׁמַשׁ עֵת אִשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ: וּבִכֵּן רָאִיתִי
12 רָשָׁעִים קְבָרִים וּבָאוּ וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ וַיִּשְׁתַּכְּחוּ בְּעִיר
13 אִשֶׁר כִּן־עָשׂוּ גַם־זֶה הַכֹּל: אִשֶׁר אֵין נַעֲשֶׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה
14 הַרְעָה מִחֲרָה עַל־כֵּן מָלֵא לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רַע:
15 אִשֶׁר חָטָא עָשָׂה רַע מֵאֵת וּמֵאַרְיָה לוֹ כִּי גַם־יֹדַע אֲנִי אִשֶׁר
16 יִהְיֶה־טוֹב לִירְאֵי הָאֱלֹהִים אִשֶׁר יִירָאוּ מִלִּפְנֵיו: וְטוֹב לֹא־
17 יִהְיֶה לְרָשָׁע וְלֹא־יֵאָרֶיךָ יָמִים בְּצַל אִשֶׁר אֵינְנוּ יִירָא מִלִּפְנֵי
18 אֱלֹהִים: יִשְׁהַכֵּל אִשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל־הָאָרֶץ אִשֶׁר וַיֵּשׁ צַדִּיקִים
19 אִשֶׁר מִגִּיעַ אֱלֹהִים כַּמַּעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וַיֵּשׁ רָשָׁעִים שְׁמִינֵיעַ
20 אֱלֹהִים כַּמַּעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים אִמְרָתִי שְׁגַם־זֶה הַכֹּל: וּשְׁבַחְתִּי
21 אֲנִי אֶת־הַשְּׁמַיִתָה אִשֶׁר אֵין טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כִּי אִם־
22 לְאֹכֵל וּלְשֹׂתוֹת וּלְשִׁמּוֹחַ וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלוֹ יְמֵי חַיּוֹ אִשֶׁר־
23 נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: בְּאִשֶׁר נָתַתִּי אֶת־לִבִּי
24 לְדַעַת חֲכָמָה וּלְרְאוֹת אֶת־הָעֵנָן אִשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל־הָאָרֶץ
25 כִּי גַח בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שָׁנָה בְּעֵינָיו אֵינְנוּ רֹאֶה: וְרָאִיתִי
26 אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לְמַצּוֹא אֶת־
27 הַמַּעֲשֵׂה אִשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת־הַשָּׁמַשׁ בְּשָׁל אִשֶׁר יַעֲמַל

ח. א, א' במקום ה'

האדם לבקש ולא ימצא וגם אם יאמר החכם לדעת לא
יוכל למצא:

ט

- 1 כי את כל זה נתתי אל לבי ולבונ את כל זה אשר הצדיקים
והחכמים ועבדיהם ביד האלהים גם אהבה גם שנאה אין
יודע האדם הכל לפניו: הכל כאשר לכל מקרה אחד
2 לצדיק ולרשע לטוב ולפחור ולטמא ולזבח ולאשר איננו
זבח כטוב כחטא הנשבע כאשר שבעה ירא: זה ורע
3 בכל אשר נעשה תחת השמש כי מקרה אחד לכל וגם לב
בני האדם מלא רע והוללות בלבבם בחיהם ואחריו אל-
המתים: כי מי אשר יבחר אל כל החיים יש בטחון ב-
4 ללב חי הוא טוב מן הארץ המת: כי החיים יודעים
5 שימתו והמתים אינם יודעים מאומה ואין עוד להם שכר כי
נשכח זכרם: גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר
6 אברה וחלק אין להם עוד לעולם בכל אשר נעשה תחת
השמש: לך אכל בשמחה לחמה ושתה בלב טוב יינה כי
7 כבר רצה האלהים את מעשיך: בכל עת יהיו בגדיך
8 לבנים ושמן על ראשך אל יחסר: ראה חיים עם אשה
9 אשר אהבת כל ימי חי הבלך אשר נתן לך תחת השמש
כל ימי הבלך כי הוא חלקה בחיים ובעמלה אשר אתה עמל
תחת השמש: כל אשר תמצא ידך לעשות בכחה עשה
10 כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה
הלך שמה: שבת וראה תחת השמש כי לא לקלים
11 המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם
לא לנבנים עשר וגם לא לידעים חן ביעת ופגע יקרה את-
כלם: כי גם לא ידע האדם את עתו פדנים שנאחזים
12 במצודה רעה וכצפרים האחוזות בפת פהם יוקשים בני האדם
לעת רעה בשתפול עליהם פתאם: גם זה ראיתי חכמה
13 תחת השמש וגדולה היא אלי: עיר קטנה ואנשים בה
14 מעט ובא אליה מלך גדול וסבב אתה ובנה עליה מצודים

15 גדולים: ומצא בה איש מסבן חכם ומלט הוא את העיר
 16 בחכמתו ואדם לא זכר את האיש המסבן ההוא: ואמרתי
 אני טובה חכמה מגבורה וחכמת המסבן בוויה ודבריו אינם
 17 נשמעים: דברי חכמים בנחת נשמעים מועקה מושל
 18 בבסילים: טובה חכמה מבלי קרב וחוטא אחד יאבד
 טובה הרבה:

1 י וכוכי מות יבאיש יביע שמן רוקח יקר מחכמה מכבוד
 2 סכלות מעט: לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו: וגם
 3 בדרך בשהסכל הלך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא: אם
 4 רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח כי מרפא יניח
 5 חמאים גדולים: יש רעה ראיתי תחת השמש בשגנה
 6 שיצא מלפני השליט: נתן הסכל במרומים רבים ועשירים
 7 בשפל ישבו: ראיתי עבדים על-סוסים ושרים הלכים בעבדים
 8 על הארץ: חפר נופץ בו יפל ופרץ גדר ישכנו נחש:
 9 מפיע אבנים יעצב בהם בוקע עצים יסכן בס: אם קחה
 10 הברזל והוא לא פנים קלקל וחילים יגבר ויתרון הכשיר
 11 חכמה: אם ישן הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל
 12 הלשון: דברי פי חכם חן ושפתות פסיל תבלענו: תחלת
 13 דברי פיהו סכלות ואחרית פיהו הוללות רעה: והסכל
 14 ירבה דברים לא ידע האדם מה שיהיה ואשר יהיה מאחריו
 15 מי יגיד לו: עמל הבסילים תנענו אשר לא ידע ללכת
 16 אל עיר: אילך ארץ שמלכה נער ושריה בפקר יאכלו:
 17 אשריה ארץ שמלכה בן חורים ושריה בעת יאכלו בגבורה
 18 ולא בשתי: בעצלותים ימך המקרה ובשפלות ידים ידלף
 19 הבית: לשחוק עשים לחם ויין ישמח חיים והבספ יענה
 20 את הפל: גם במדעה מלך אל תקלל ובתדרי משכבה אל
 תקלל עשיר כי עוף השמים ילך את הקול ובעל הבנפים
 יגיד דבר:

יא 1/2 שלח לחמה על פני המים פי ברב הימים המצאנו: תן

י. ג. יתיר ה' שם. ח. דגש אחר שורק שם. כ. יתיר ה'

חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה רעה על-
 הארץ: אם ימלאו העבים נפשם על הארץ יריקו ואם יפול
 3 עין בדרום ואם בצפון מקום שיפול העין שם יהוא: שמר
 4 רוח לא יורע וראה בעבים לא יקצור: כאשר אינה יודע
 5 מה דרך הרוח בעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע את-
 מעשה האלהים אשר יעשה את-הכל: בפקר ורע את-
 6 ורעה ולערב אל-תנח ידה כי אינה יודע אי זה יכשר הוה
 אויזה ואם-שניהם באחד טובים: ומתוך האור וטוב
 7 לעינים לראות את-השמש: כי אם-שנים הרבה יחיה
 האדם בכלם ישמח ויזכר את-ימי החשך כי הרבה יהיו כל-
 שבא הכל: שמח פחור בילדותה ויטיבה לבך בימי
 9 בחורותיה ותלך בדרכי לבך ובמראי עיניה ודע כי על-כל-
 אלה יביאה האלהים במשפט: והסר בעם מלכה והעבר
 10 רעה מבשרה כי תילדות והשחרות הכל:
יב
 זכר את-בוראה בימי בחורותיה עד אשר לא יבאו ימי
 1 הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ: עד
 2 אשר לא תחשך השמש והאור והירח והכוכבים ושכו
 העבים אחר הנשם: ביום שיזעו שמרי הפית והתעותו
 3 אנשי החיל ובטלו השחנות כי מעטו וחשכו הראות בארבות:
 וסגרו דלתים בשוק בשפל קול השחנה ויקום לקול הצפור
 4 וישחו כל-בנות השיר: גם מגבת יראו והתחתים בדרך
 5 וינאץ השקר ויסתכל החגב והפר האביונה כי הלך האדם
 אל-בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים: עד אשר לא ירחק
 6 חבל הכסף ותרץ גלת הזהב ותשכר כד על-המבוע ונרץ
 החלל אל-הבור: וישב העפר על-הארץ כשהיה והרוח
 7 תשוב אל-האלהים אשר נתנה: הכל הכלים אמר הקוהלת
 8 הכל הכל: ויתר שהיה קהלת חכם עוד למד-דעת את-
 9 העם ואון ותקר תקו משלים הרבה: בקש קהלת למצא
 10 דברי-חפץ וכתוב ישר דברי אמת: דברי חכמים בדרבנות
 11

יא. ט. ובמראה ק' ש.ב. קמין בלא א"ספ' יב. ו. ירחק ק'
 ובמשמרות

- 12 וּבְמִשְׁמְרוֹת נְמוּעִים בְּעַלֵּי אִסְפוֹת נָתַנּוּ מִרְעָה אַחַךְ: וְיִתֵּר
 מִהֶמָּה בְּנֵי הַזֹּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין לֵץ וְלֹהֵג הַרְבֵּה
 13 יִגְעַת בְּשׂוֹר: סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת־
 14 מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם: כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים
 יָבֵא בְּמִשְׁפַּט עַל כָּל־נְעֻלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע:

שם. יג, ס' רבתי

סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואח מצותיו שמור כי זה כל האדם: